

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Πόσους ακόμα θα θάψουμε στην άσφαλτο;

Το ακόλουθο (ελαφρώς διασκευασμένο) άρθρο είναι του Θεόκριτου Αργυριάδη, φοιτητή Πολιτικής Επιστήμης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα των Συντακτών στις 18-9-2021 (<https://www.efsyn.gr/>).

Κάθε φορά μπρος στον χαμό ενός νέου ανθρώπου πονάει η καρδιά μας, μαυρίζει η ψυχή μας. Πόσο μάλλον όταν αυτό γίνεται τόσο αιφνίδια, τόσο απρόσμενα που ούτε για δευτερόλεπτο δεν μπορεί να το χωρέσει ο νους μας. Μας «αποχαιρετούν» αγκαλιά με ένα τιμόνι και εμείς μένουμε πίσω κραυγάζοντας ένα τεράστιο «γιατί», κουνώντας ταυτόχρονα το δάχτυλο στους επίδοξους «γκαζιάρηδες», «κοντράκηδες», απρόσεκτους και άλλους, φοβούμενοι πως θα αποτελέσουν το επόμενο όνομα στη μακάβρια, με πίσσα στρωμένη λίστα.

Μόνο στη χώρα μας ετησίως σκοτώνονται εκατοντάδες (701 το 2019) άνθρωποι σε αυτοκινητικά δυστυχήματα. Άτομα με ονόματα, διευθύνσεις, οικογένειες, όνειρα. Είναι ο Mad Clip (κατά κόσμον Πίτερ), ο Γιώργος, ο Παντελής, ο Νίκος, η Κατερίνα, η Ελένη, η Γεωργία. Είναι ένας φίλος μας, ένας γείτονας, ένας πατέρας, μια μητέρα. Τους θρηνούμε, μα δεν διορθωνόμαστε. Ούτε ατομικά, μα ακόμα περισσότερο ούτε ως οργανωμένη πολιτεία. Την επόμενη κιόλας μέρα υποπίπτουμε στα ίδια σφάλματα που μας στέρησαν αγαπημένους συνοδοιπόρους της ζωής. Γιατί όμως;

Γιατί ως άνθρωποι είμαστε από τη φύση μας εγωιστές και αλαζόνες. Κριτικάρουμε όσους πίνουν και οδηγούν, αλλά αφαιρούμε τον εαυτό μας καθώς «εγώ είμαι ο καλύτερος οδηγός και δεν επηρεάζονται τα αντανακλαστικά μου όσο κι αν πιω». Αυτό το σύνδρομο του «καλύτερου οδηγού» σε συνδυασμό με τον παραλογισμό του τύπου «ε, καλά, σε μένα θα τύχει;» δημιουργούν μια εσφαλμένη εντύπωση ασφάλειας και σωματικής ανθεκτικότητας, τη στιγμή που κανείς δεν είναι άτρωτος¹ μπροστά στον θάνατο. [...]

Επίσης, ποτέ κανείς και σε καμία ηλικία δεν μας διδάσκει το πώς θα πρέπει να συμπεριφερόμαστε στο τιμόνι. Και μη μου πείτε για τις εξετάσεις στο δίπλωμα. Το θέμα είναι να μιλήσουμε στα παιδιά όταν ακόμα είναι ακατέργαστα διαμάντια. Στην παιδική τους ηλικία να τους επιμορφώσουμε σχετικά με την οδική ασφάλεια και τον σεβασμό της ζωής. Της δικής τους αλλά και των διπλανών τους.

---

1 άτρωτος: αυτός που δεν μπορεί να νικηθεί ή να πληγωθεί

Μας νοιάζει το παιδί μας να μάθει από μικρός να οδηγεί, αλλά δεν του μιλάμε για τη ζώνη και το κράνος ή για τη συνέπεια που οφείλει να επιδεικνύει όντας οδηγός. Αντ' αυτού σβήνουμε τα πρόστιμα που του επιβάλλονται αξιοποιώντας τις γνωριμίες μας, κάνοντας και επίδειξη δύναμης. Έτσι, ο νέος διακατέχεται από μια αίσθηση ατιμωρησίας και δεν αντιλαμβάνεται την ανάγκη τήρησης των νόμων ως προαπαιτούμενο μιας ασφαλούς οδήγησης και συνάμα της ζωής.

Τα παιδιά είναι η συνέχεια της ζωής. Πώς θα πάμε παρακάτω, εάν δεν τους συνδράμουμε με τα απαραίτητα εκείνα εφόδια για μια ασφαλή ζωή; Ναι στην Κυκλοφοριακή Αγωγή, αλλά με διαφορετικό τρόπο. Με βιβλίο ειδικά γραμμένο για παιδιά και εφήβους, με προγράμματα θεωρητικής και πρακτικής διδασκαλίας, με παιχνίδι που θα στοχεύει στην ασυναίσθητη απορρόφηση γνώσεων. [...]

Εν κατακλείδι, για να πάμε επιτέλους μπροστά, πρέπει πρώτα να κοιτάξουμε πίσω και να διορθώσουμε τα κακώς κείμενα. Κάνοντας αυτοκριτική να γίνουμε καλύτεροι, αλλιώς να πάψουμε να θρηνούμε, γιατί θρήνος δίχως επαναπροσέγγιση της δικής μας προσωπικής οδικής συμπεριφοράς μάλλον αποτελεί προϊόν υποκρισίας.

A3. Στο πλαίσιο Ημερίδας για την Κυκλοφοριακή Αγωγή, που διοργανώνει το σχολείο σου, αποφασίζεις να εκφωνήσεις ομιλία 200-250 λέξεων, στην οποία θα επισημαίνεις τους κινδύνους που εγκυμονεί η χρήση των μέσων μεταφοράς που επιλέγουν οι νέοι, όπως το ποδήλατο, το ηλεκτρικό πατίνι ή το μηχανάκι. Έπειτα, να προτείνεις τρόπους με τους οποίους το σχολείο μπορεί να βοηθήσει στην Κυκλοφοριακή Αγωγή των συνομηλίκων σου.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ (1911-1996)

Η Ποδηλάτισσα

Το παρακάτω ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη προέρχεται από τη συλλογή «Τα Ρω του Έρωτα» (εκδ. Ύψιλον, 1972).

Τον δρόμο πλάι στη θάλασσα περπάτησα
που 'κανε κάθε μέρα η ποδηλάτισσα.
Βρήκα τα φρούτα που 'χε το πανέρι της,
το δαχτυλίδι που 'πεσε απ' το χέρι της.

Βρήκα το κουδουνάκι και το σάλι της,
τις ρόδες, το τιμόνι, το πεντάλι της.
Τη ζώνη της τη βρήκα σε μian άκρη,

μια πέτρα διάφανη που 'μοιαζε δάκρυ.

Τα μάζεψα ένα ένα και τα κράτησα
κι έλεγα «πού 'ναι;» «πού 'ναι η ποδηλάτισσα;»
Την είδα να περνά πάνω απ' τα κύματα,
την άλλη μέρα πάνω από τα μνήματα.

Την τρίτη νύχτωσε, έχασα τα χνάρια της,
στους ουρανούς ανάψαν τα φανάρια της...

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο θέματα που σου δίνονται. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Το ποιητικό υποκείμενο μάζεψε ένα ένα τα πράγματα της ποδηλάτισσας και τα κράτησε. Ποια συναισθηματική κατάσταση νομίζεις ότι το οδήγησε σε αυτήν την ενέργεια; Ποια συναισθήματα προκάλεσε σε σένα η αναζήτηση της ποδηλάτισσας;

ή

2. Να υποθέσεις ότι είσαι το άτομο που βρήκε τα πράγματα της ποδηλάτισσας. Να συντάξεις ένα αφηγηματικό κείμενο στο οποίο θα αφηγείσαι τι μπορεί να της συνέβη, ώστε να αναρωτιέσαι «πού 'ναι η ποδηλάτισσα;».

Μονάδες 25